Nro 277 ROK 1840 WTOREK 1 GRUDNIA

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć, miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

Imiona Rzymskie
Jutro Bibianny P. M.

Imiona Sławiańskie.
Jutro Częstowój.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 6" 226	— 2, 3	1, 64	Pn Zachoeni słaby	Pochmurno	Snieg
29	2	5, 127	— 0, 2	1, 84	" "	"	
	10	6, 726	— 6, 1	1, 01	WPnWschodni słaby	,,	

Wiadomości krajowe.

Postrzeżenia zmian igły magnesowej na magnetometrze tutejszym wykonano w dniach 27 i 28 b. m. i r. jako na ostatnim tego rocznym terminie na ten cel umówionym. Zupełnie tak jak na poprzedzających terminach, rozpoczęto obserwacye dnia 27 o godzinie 10 wieczór i takowe robiono bez przerwy aż do godziny 11 wieczór dnia następnego t. j. 28. Sposób obserwowania takiż sam jak w poprzednich terminach, lubo w ogólności mówiąc, w teraźniejszym terminie igła nie pokazywała wielkich zmian, atoli w całym przeciągu postrzegań okazała szczególniejszy ruch. I tak: z początku przez kilka godzin ruch jéj był spokojny, dopiero około południa d. 28 bardzo niespokojna przez co obserwacye nawet były trudniejsze potém znowu kilka godzin była spokojną, i dopiero wieczór d. 28 powiększyły się jéj wahania. Najmniejsze zboczenie igły magnesowéj było d. 28 o godzinie 7 min, 25 największe dnia tegoż o godz. 1 min. 30. W ciągu 25 godzin największa zmiana zboczenia wynosiła 17 minut prawie. Szczególniej niski stan zboczenia był w godzinie 9—10 wieczór d. 28. Największa oscyllacya godzinna przypadała w godzinie 7—8 d. 28 iwynosiła 8½ minut; znaczne także zmiany w godzinach 4—5 i 10—11 d. 28 tudzież w godzinie południowéj 11—12 d. 27, najmniejsza zaś w godz. 3–4 rano d. 28 gdzie tylko 25 sekund wynosiła.

W postrzeżeniach tych oprócz podpisanego i adjunkta obserwatoryum Dra Steczkowskiego, mieli udział WW. Professorowie: Kuczyński, Łuszczkiewicz, Podolski i Cybulski, tudzież uczniowie astronomii pp. Kozubowski Ferdynand i Estreicher Adol. W końcu dodaję że Igła magnesowa jeszcze i dzisiaj o godzinie 8–9 dość niespokojną była.

Kraków d. 29 listopada 1840 r.

Maxymilian Weisse,
Dyrektor Obserwatoryum.

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg* 1 (13) *Listopada.* —
W zeszłą niedzielę, dnia 27 października (8 listopada) baron Schimmelpennik von der Oye, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny króla Jmci Niderlandzkiego, miał zaszczyt być na prywatnem posłuchaniu u N. Pana w pałacu cesarsko-sielskim i złożyć Jego Cesarskiej M. nowe listy wierzytelne od swego monarchy króla Jmci Wilhelma IIgo.

Przez ukaz cesarski do kapituły orderów z dnia 23 z. września wydany, budowniczy b. zamku królewskiego w Warszawie i pałacu namiestników, Idzkowski, mianowany został kawalerem orderu ś. Stanisława klassy 3ciéj, za gorliwe wykonywanie, prócz obowiązków swoich, różnych poleceń w przedmiocie budowy i restauracyi w pałacu Łazienkowskim, Belwederskim i Skierniewickim.

— *Bruxella* 10 *Listopada.* —

Mowa którą król Leopold zagaił izby jest następująca:

»MPanowie« Moje stosunki z rozmaitemi mocarstwami są ciągle zadowalające. Okoliczności które groziły zakłóceniu harmonii istniejącéj między wielkiemi państwami Europy każą mi tém więcéj cenić wartość moich przyjaznych z niemi stosunków. Położenie Belgii utwierdzone jest przez traktaty i ciągla neutralność została jéj uroczyście zapewnioną. Moj rząd nie zaniedbał niczego dla okazania ważności jaką przywięzuje do tego zaręczenia. Wszędzie, mówię to z zadowoleniem, znaleźliśmy tylko uczucia przychylności i szacunku dla téj zasady w nasze prawa wpisanéj. Neutralność, o tém nigdy nadto przekonać się nie możemy, jest prawdziwą zasadą naszéj polityki, utrzymać ją należycie z prawością i siłą musi być zawsze naszym celem.« — Daléj mówi król o ostatnich porozumieniach z Holandyą, o wznoszeniu się rolnictwa i przemysłu, o mających być przez izbę roztrząsanemi projektach do praw względem cła od zboża traktatach handlu i żeglugi z stanami zjednoczonemi. Grecyą i portą, tudzież z dworem papiezkim, Hiszpanią i rejencyą tunetańską i t. d. Następnie pochlebnie wspomina o przychylności armii i wzorowem prowadzeniu się jéj i tak kończy »MPanowie, Wszystkie moje myśli mają za przedmiot stanowcze ukształcenie naszéj narodowości, celem czynności moich jest żeby ta narodowość coraz więcéj szanowana za granicą i w kraju kochana była. Panowie mieliście wielki udział w tém podwójnem dziele i nadal wspólnie ze mną będziecie pracować nad szczęściem ojczyzny i wypełnianiem powinności które ona na was wkłada. Oby zawsze żywe uczucie narodowości panowało w naszych wszystkich usiłowaniach. To jest najpewniejszy środek przebycia szczęśliwie ciężkich czasów i użycia dobrodziejstw i owoców czasu spokojnego i bezpiecznego.

— *Haga* 10 *Listopada.* —

Z prowincyi północnéj Brabancyi przybyła tu deputacya miejska dla złożenia Krolowi powinszowań z powodu wstąpienia na tron.

— *Konstantynopol* 28 *Października.* —

W dniu 24 b. m. królewsko angielski poseł lord Ponsonby, miał posłuchanie u sułtana, na którém przedstawił b. konsula jeneralnego w Alexandryi pułkownika Hodges, który złożył sułtanowi chorągiew Ibrahima zdobytą w zwycięzkiéj walce 10 b. m. Ta chorągiew nazajutrz przedstawioną została wszystkim dygnitarzom zgromadzonym na radzie, u Szeicha el Islam.

W dniu 22 b. m. obchodzoną była rocznica ogłoszenia hatyszeryfu Gilany przez oświetlenie stolicy i Bosforu. W tym dniu sułtan zajął mieszkanie w seraju Besziktasz, gdzie zimę przepędzić zamyśla.

W dniu 26 przybyła tu fregata turecka *Gevani Bahri*, na któréj pokładzie znajdowało się przeszło 1000 jeńców egipskich.

Gazeta turecka *Takwimii Wakaii* zawiera między innemi następujący artykuł: »Podług ostanich nadeszłych tu z Syryi doniesień, w walkach tamtejszych nietylko wojska sułtańskie ale i floty sprzymierzonych mocarstw i oficerowie i żołnierze znajdujący się na nich, okazali największą gorliwość i czynność J. C. Wysokość arcy-xiąże Ferdynand syn arcy xięcia Karola, który się zawsze gorliwym przyjacielem porty okazywał, przybywszy z Konastantynopola z swoją fregatą, połączył się z wyprawą i godnie wstępując w ślady swego dostojnego ojca, okazał wielkie męstwo przy obleżeniu i zdobyciu Saidy. J. C. Wysokość wysiadał kilkakrotnie na ląd i wszelkich środków używał dla ułatwienia wojsku tureckiemu dostania się do obozu.«

Oester. Beobachter potwierdza doniesione przez nas wczoraj podług listu z Wiednia oddalenie się wojska egipskiego, które zajmowało Kulak Bogaz i inne wąwozy Tauru i miasto Adanę. *Wiener Zeitung* donosi o tych wypadkach w następujący sposób: »Tatar, który w ciągu siedmiu dni przybył tu z obozu paszy pod Koniach, przywiózł pocieszającą wiadomość, że pasza rozpoczął operacyę przeciw wojsku tureckiemu stojącemu w wąwozach Adany i przy Tassus Egipcyanie uciekali na wszystkie strony, zagwoździli 22 działa i wysadzili w powietrze swoje wielkie zapasy amunicyi. Pasza Koniahu jest panem przejść Adany i Tassu. Z Marasz Egipcyanie także się cofnęli. Podług rozmai-

tych prywatnych doniesień, w Alepo i Damaszku wybuchnąć miało powstanie na korzyść sułtana.

— *Macao 3 Lipca.* —

Senat tutejszego miasta ogłosił w stosownéj proklamacyi, że cesarz Chiński zapewnił temu miastu neutralność w teraźniejszém przesileniu.

Niektórzy utrzymują, że anglicy uderzą na Pekin, ale Kantonu oszczędzać będą, i że eskadra blokująca pozostanie przy Bocca Tigris.

Za strony rządu chińskiego naznaczoną została nagroda sto piastrów za głowę każdego chińczyka, któryby cudzoziemcom dowoził żywność, albo trudnił się przedażą opium; wydany także został surowy zakaz wychodztwa chinczyków i przyjmowania służby na cudzoziemskich okrętach. Za to bardzo mało słychać o istotnych uzbrojeniach i środkach obrony. Jeśli nie prędko nastąpi jaki krok stanowczy w takim razie handel na lądzie długo będzie przerwany.

Pod dniem 25 czerwca kapitan Elliot wydał następującą odezwę do Chińczyków: »Ponieważ wyżsi urzędnicy Lin i Tang postąpili chytrze przeciw nadintendentowi angielskiemu i mieszkającym w Kantonie Anglikom, zdradliwie zapominając o rozkazie cesarskim, zalecającym aby z niemi obchodzono się sprawiedliwie, i z umiarkowaniem, a ponieważ podstępnie fałszywemi raportami zwodzili cesarza, przeto łaskawa monarchini Anglii postanowiła, posłać swoich urzędników do Chin dla przedstawienia cesarzowi istotnej prawdy i przywrócania trwałego pokoju i związków handlowych. Naszéj odezwy celem jest oświadczyć, że królowa angielska, która szanuje cesarza chińskiego i tkliwie kocha dobrych i spokojnych mieszkańców tego kraju, surowo nakazała, żeby ich osoby i własności najściślej były szanowane, dopóki broni J. Mości nie stawią oporu. Przywoźcie zatém bez obawy żywność i inne towary do rozmaitych stacyi wojsk angielskich, pewnemi będąc że przyjazną opiekę i sprawiedliwą zapłatę znajdziecie. Ponieważ komisarze Lin i Tang, przez fałszywe przedstawienia wyjednali rozkaz cesarski zerwania zaszczytnego handlu z Anglią, co wielką jest szkodą dla wielu tysięcy poczciwych ludzi, równie w kraju jak za granicą, przeto naczelny dowódzca siły morskiej angielskiéj oświadcza obecnie z rozkazu królowéj angielskiéj, że żadnemu okrętowi chińskiemu nie będzie dozwolonem wpływać do Kantonu i innych mających się oznaczyć portów, tudzież wypływać z nich, dopóki handel angielski nie rozpocznie się na nowo bez żadnych przeszkód w miejscach, które naczelny wódz angielski oznaczy. Jednakże rybackim statkom dozwolona będzie przybywać do portu Kantonu i wypływać z niego i nawet handlowe statki chińskie pogranicznych miast i wiosek mieć to będą dozwoloném i zarazem wolno im będzie dla utrzymania obustronnych związków, żeglować do stacyi okrętów angielskich.

(podpis: Elliot.)

Inna datowana jeszcze 31 marca proklamacya zawiera opis postępowania angielskiego intendenta i wyjaśnienia kroków Lina. Ten ostatni odpowiedział na te dokumenta podobnież proklamacyami, w których oznacza nagrodę za zniszczenie statków angielskich i zamordowanie Anglików. Za zniszczanie okrętu o 80 działach przeznaczono 20,000 hiszpańskich piastrów za mniejsze proporcyonalna nagroda, za zniszczenie okrętu kupieckiego od 3—10,000 piastrów, za wzięcie w niewolę oficerów angielskich od 500 do 5000 piastrów, a za zabicia ich trzecia część téj summy. Zdaje się jednak że nie poczyniono żadnych innych przygotowań przeciw niespodziewanéj wyprawie angielskiéj, wszystkie doniesienia o zapuszczonych statkach, przeciągnionych przez rzekę łańcuchach, uzbrojeniach twierdz i t. d. były tylko zmyśleniami.

Rozmaitości.

Dnia 17go z. m. ubogi wyrobnik trudniący się zbieraniem kości, znalazł w Wiedniu pugilares, zawierający 360 zł. Poczciwy ten człowiek idąc do bióra policyi oddania zguby, pożyczył sobie od kolegi na drodzę, 6 groszy na chleb!

— Koncert olbrzymi dany w Birmingham pod tytułem uroczystości, przyniósł dochodu dla tamecznego szpitalu miejskiego, po potrąceniu wszelkich wydatków, 500,000 zł.!!! 8,000 było słuchaczów; Pani Dorus Gras i Lablaszowie ojciec i syn śpiewali; ogółem było 150 instrumentów i 237 głosów: razem 407 wykonywających.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 30 *Listopada do dnia* 1 *Grudnia.*

Łubinski Kazimierz hrabia, Wałecki Walenty obywatel, Machnicki Alexander obywatel, Wolicki Jan obywatel, Seydel Karol obywatel, Ostinowski Wincenty obywatel, Garlicki Maxymilian obywatel, Zwierkowski Tomasz obywatel, Mejer Maryanna, z Polski; - Hass Erhard, Zielinski Apollinary obywatel, z Galicyi; — Laussot Dyonizy kupiec, Klose Otto, Lucas Ferdynand Porucznik, Działynski Zygmunt hrabia, Działyńska Emilia hrabina, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

v. Hatrfeld Major Cessarsko-Rossyjski, Prendowski Ludwik obywatel, Skaratin Rotmistrz Gwardyi i Adjutant Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego Zelechowski Stanisław, Stanowski Stanisław obywatel, Szulc Wilhelm były Kapitan Artyleryi Cessarsko - Rossyjskiej, Olszowski Stanisław obywatel, Kulczycki Wincenty obywatel, do Polski; — Romer Alexander dziedzic dóbr, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 5323

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do spadku po Katarzynie z Stumerów Rosmaniéj w r. 1796 w Krakowie zmarłéj, ażeby w termie 3ch miesięcy zgłosili się z stósownemi dowodami do Trybunału, po odebranie z depozytu sądowego obligu na złp. 1524 gr. 24 na dobrach Poręba w Okręgu Miasta Krakowa, tudzież drugiego obligu na złp. 242 10 na domu Nro 256 przy ulicy Gołębiéj zabezpieczonych, oraz kwoty zł. 190 w gotowiznie w massie Katarzyny Rosmaniéj zalegających, pod rygorem przyznania rzeczonéj massy skarbowi publicznemu,

Kraków d. 23 listopada 1840 r.

Zastępca Prezesa
Sędzia App. M. SOCZYŃSKI.
(1r.) Za sekr. Tryb. *Brzeziński.*

Nro 1182.

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do summy 190 złp. 27 gr. w depozycie sądowym zaległéj, z szacunku domu Nro 333 niegdyś Jana Rychtera własnego pochodzącéj, aby się po odbiór takowéj zgłosili w terminie trzech miesięcy, w przeciwnym razie, powyższa kwota, jako opuszczona skarbowi publicznemu przyznaną zostanie.

Kraków dnia 26 listopada 1840 r.

Zast. Prezesa Sęd. Appell.
M. SOCZYŃSKI.
(1r.) Z. Sekr. Tryb. *Brzeziński.*

Nro 6972/4765

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa Felixa, Jana Kantego i Alexandra Tarczyńskich z zamieszkania niewiadomych ażeby w terminie jednego miesiąca, zgłosili się po odebranie z depozytu sądowego dokumentu kaucyi na summie 2000 złp. na rzecz ich, pod dniem 19 stycznia 1809 r. wystawionego na domu Nro 200 przy ulicy Grodzkiéj w Krakowie zabezpieczonego; po upłynieniu bowiem powyższego terminu, dokument kaucyi stronie interessowanéj wydany i extabulacyą nakazaną zostanie.

Kraków d. 23 listopada 1840 r.

Zast. Prezesa Sęd. Appell.
M. SOCZYŃSKI.
(1r.) Z. Sekr. Tryb. *Brzeziński.*

Prawnie zajęty alembik, pokrywa z garca, rądle druchszlak miedziany i tłok mosiężny, będą d. 4 grudnia r. b. 1840 o godzinie 10 z rana w Sukiennicach M. Krakowa przez publiczną licytacyą sprzedane.

Kraków d. 28 listopada 1840.

Wojciech *Dziarkowski* Kom. Sąd.

Doniesienie prywatne.